

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1/512

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-592/3717

Ankara

5/8/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 24/6/1999 tarihinde kararlaştırılan "Avrupa Patentlerinin Verilmesi İle İlgili Avrupa Patent Sözleşmesi ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Sarıyıldız, Ticaret Bakanlığı Tebii Kayıtlık Bilgi ve Tellekoloji
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	10.8.1999 1/512
E. Md. K. D. Bşk. A. Üy.	<i>[Signature]</i> K.D.Bşk. A. Üy. <i>[Signature]</i>
BAŞKAN	<i>[Signature]</i>

GEREKÇE

Münih Sözleşmesi olarak da adlandırılan Avrupa Patent Sözleşmesi 5 Ekim 1973'te imzalanıp 7 Ekim 1977'de yürürlüğe girmiştir.

Türkiye, başlangıcı 8 Eylül 1949 olan, Strausburg'da toplanmış Avrupa Konseyi Danışma Meclisi'nin bir Avrupa Patent Kurumu kurulmasına ilişkin bir sözleşmenin yapılmasını savunduğu ve bunun için bir Uzmanlar Komisyonu'nun oluşturulmasını önerdiği bu sürece başından beri katılmıştır.

Türkiye 6 Haziran 1947 tarihinde kurulan ve bugün Avrupa Patent Kurumunca devralınan Uluslararası Patent Enstitüsünün (IIB : Institut International des Brevets) de eski bir üyesidir.

Türkiye, Münih Diplomatik Konferansında temsil edilmiş, fakat Sözleşmenin kabulü konusundaki oylamada çekimser kalmış ve Türk Delegasyonu'nun çekimser oy kullanmasının nedeninin Türk Hükümetinin Sözleşmeye karşı olması değil, Sözleşmeyi yeniden gözden geçirme isteği olduğu belirtilmiştir.

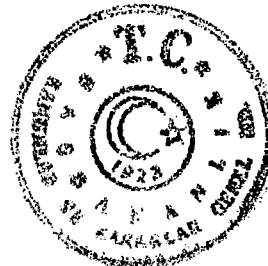
Münih Diplomatik Konferansı, 5 Ekim 1973'te imzalanan Avrupa Patent Sözleşmesi (Münih Sözleşmesi) ile sona ermiştir. Sözleşme önce 14 devletçe imzalanmış, imza süresi içinde daha sonra iki devletin de imza koyması ile bu sayı 16 ya yükselmiştir. Halen Sözleşmeye üye ülke sayısı 18' dir. Bu ülkeler şunlardır: Hollanda, İngiltere, İsveç, Danimarka, Almanya, Avusturya, Yunanistan, Fransa, İsviçre, İtalya, Lihtenştayn, Portekiz, Monako, Finlandiya, Belçika, İspanya, Lüksemburg, İrlanda.

Sözleşme, 178 maddeden oluşmaktadır. Fakat Sözleşmenin 164 üncü maddesinde açıkça belirtilmiş olduğu gibi aşağıdaki düzenlemeler Sözleşmeyi tamamlar ve onun ayrılmaz parçası niteliğindedir.

- Sözleşmenin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik,
- Ulusal mahkemelerin yetkisi ve özellikle Avrupa Patentinin verilmesine yönelik taleplerle ilgili olarak verilen Ulusal Kararların Tanınmasına İlişkin Protokol,
- Avrupa Patent Organizasyonu ile İlgili Ayrıcalık ve Muafiyetler Protokolü,
- Avrupa Patent Sisteminin Merkezileştirilmesi ve Uygulanmasına İlişkin Protokol,
- Sözleşmenin 69 uncu Maddesinin Yorumu ile İlgili Protokol.

Avrupa Patent Sözleşmesi her devletin katılımına açık bir Sözleşme değildir. Sözleşmenin 165 inci maddesine göre Sözleşmeye katılma hakkı olan devletler, Sözleşme ile ilgili olan Hükümetler Konferansına katılmış olan devletlerle, Konferansa katılım için davet edilmiş olan devletlerdir.

Bununla birlikte Sözleşmenin 166/1-b maddesine göre, İdare Konseyinin daveti ile diğer Avrupa devletlerinin de sözleşmeye katılması mümkün olabilir. Türkiye, yukarıda belirtildiği üzere bu sürece başından itibaren dahil olduğu için İdare Konseyinin böylesi bir davetine gerek olmaksızın Sözleşmeye katılma hakkına sahiptir.

Sözleşmenin birinci kısmını oluşturan dört maddelik genel hükümler, Sözleşmeye egemen olan dört temel ilkeyi şu şekilde belirlemiştir.

- Patent verilmesi işlemi ile ilgili ortak hukukun yaratılması,
- Avrupa Patentinin isteme bağlı olarak üye devletlerden biri veya hepsi için verilebilmesi.
- Avrupa Patentinin üye devletlerde, ulusal haklar gibi hüküm ve sonuç doğurması.

Genel hükümlerde yer alan ilkelerden anlaşıldığı gibi, Sözleşme esas itibariyle başvuru ve patent verilmesi işlemlerinde rasyonelleşmeyi gerçekleştirme amacına yöneliktir. 1 Ocak 1996 tarihi itibariyle Türkiye'nin de taraf olduğu Patent İşbirliği Antlaşması, başvuru işlemlerinde merkezileştirmeyi sağlarken, Avrupa Patent Sözleşmesi bunun da ötesinde bir adım atmıştır. Yani başvuru işleminin yanısıra patent verilmesi işleminin de merkezileştirilmesi sağlanmıştır.

Avrupa Patentinin verilmesiyle ilgili olarak Sözleşmeye sağlanan ortak hukukun yaşama geçirilmesi için kurulan Avrupa Patent Organizasyonu iki organdan oluşmaktadır. Bunlar:

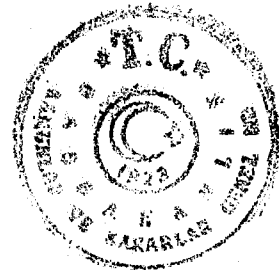
- a) Avrupa Patent Ofisi
- b) İdare Konseyi'dir.

Organizasyonun asli görevi olan Avrupa Patentinin verilmesi, Avrupa Patent Ofisi aracılığıyla yapılır.

Bilindiği üzere patentler verildikleri ülkelerde geçerlidirler. Diğer bir deyimle patentin sağladığı koruma patentin verildiği ülke sınırları içinde kalmaktadır. Diğer ülkelerde korumanın temin edilebilmesi için o ülkelerde de patent alınması zorunludur. Geleneksel sistemlerde patent alınabilmesi için koruma talep edilen ülkelere ayrı ayrı başvuru yapılması zorunluluğu vardır. Her ülkede ayrı ayrı işlem gören başvurular için, o ülkelerde dosyalama ve inceleme çalışmaları tekrarlanmakta ve büyük masraflara yol açılmaktadır. Oysa Avrupa Patent Sözleşmesi aracılığıyla yapılan tek bir başvuru ile Sözleşmeye üye 18 ülkede geçerli bir Avrupa Patentinin alınması mümkün olmaktadır. Böylece hem başvuru sahipleri, hem de üye ülkelerin patent ofislerinin işlemler için harcadıkları zaman, emek ve para azaltılmaktadır.

Avrupa Patent Sözleşmesinin 167 nci maddesi uyarınca farmasötik ürünler ve bu ürünlerin üretim usullerinin patenle korunması için tanınan geçiş süresi içerisinde Türkiye'nin Sözleşmeye taraf olmaması nedeniyle, bu geçiş süresinden Türkiye'nin yararlanması mümkün olmamıştır. Anılan madde ile tanınan geçiş süresi de dolduğundan Türkiye'nin Sözleşmeye taraf olabilmesi için sadece farmasötik ürünler ve bu ürünlerin üretim usullerinin patenle korunmasının sağlanması gerekmektedir. 27 Haziran 1995 tarihine kadar yürürlükte kalan 1879 tarihli İhtira Beratı Kanunu farmasötikleri ve bu ürünlerin üretim usullerini koruma kapsamı dışında tutmaktaydı. Bu nedenle de Türkiye'nin Avrupa Patent Sözleşmesi'ne taraf olması mümkün değildi. Ancak ülkemizin de taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Antlaşmasının eki Ticaretle İlişkili Fikri Mülkiyet Hakları (TRIPS) Antlaşmasının 65/2, 65/4, 70/8 inci maddeleri uyarınca Türkiye farmasötik ürün ve bu ürünleri üretilme usullerine ilişkin patent başvurularını 01 Ocak 1995 tarihi itibariyle kabul etmekte, tekniğin bilinen durumuna ait araştırmasını yapmakta ve patentlenebilirlik kriterleri açısından incelemeye tabi tutmaktadır. "Patent Haklarının Korunması Hakkında 551 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına İlişkin 566 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname" uyarınca, söz konusu başvurulara ait patent belgeleri de, 01 Ocak 1999 tarihinden itibaren verilmeye başlanmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Türkiye'nin Avrupa Patent Sözleşmesine katılımı için herhangi bir yasal engel kalmamıştır. Türkiye'nin Avrupa Patent Sözleşmesine katılımıyla ülkemizin Avrupa ile entegrasyonunda önemli adım atılmış olacaktır.

T/ 1137

AVRUPA PATENTLERİNİN VERİLMESİ İLE İLGİLİ
AVRUPA PATENT SÖZLEŞMESİ VE EKLERİNE
KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 5 Ekim 1973 tarihinde Münih'de imzalanan ve 21 Aralık 1978, 17 Aralık 1991, 13 Aralık 1994, 20 Ekim 1995 ve 5 Aralık 1996 tarihlerinde tadil edilen "Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile ilgili Avrupa Patent Sözleşmesi" ve eklerine (Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile İlgili Sözleşmenin Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik, Avrupa Patent Sisteminin Merkezileştirilmesi ve Sunulması Hakkında Protokol-Merkezileştirme Protokolü, Bir Avrupa Patentinin Verilmesi Hakkı ile İlgili Kararların Yargı Yetkisi ve Tanınması Hakkında Protokol-Tanıma Protokolü, Avrupa Patent Organizasyonunun Ayrıcalıkları ve Dokunulmazlıkları Hakkındaki Protokol-Ayrıcalık ve Dokunulmazlık Protokolü ve Ücretlere İlişkin Maddeler) katılmamız uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	 H.H.ÖZKAN Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	 M.KEÇECİLER Devlet Bakanı	 H.ULUĞRAY Devlet Bakanı
 Prof.Dr.T.TOSKAY Devlet Bakanı	 Y.YALOVA Devlet Bakanı	 Prof.Dr.S.S.GÜREL Devlet Bakanı	 S.SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 R.AYDİNELEN Devlet Bakanı	 M.YILDIRIM Devlet Bakanı	 Prof.Dr.R.UĞUR Devlet Bakanı	 E.S.GAYDALI Devlet Bakanı
 H.GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof.Dr.Ş.UŞENMEZ Devlet Bakanı	 M.A.İSMİLOĞLU Devlet Bakanı	 F.ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof.Dr.İ.ÇAY Devlet Bakanı	 Prof.Dr.S.KURK Adalet Bakanı	 S.ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı	 S.TANTAN İçişleri Bakanı
 İ.CEM Dışişleri Bakanı	 S.ORAL Maliye Bakanı	 H.GEMİCİ Milli Eğitim Bakanı	 M.BAYRAKTAR Bayındırlık ve İskan Bakanı
 Prof.Dr.Ö.DURMUŞ Sağlık Bakanı	 Prof.Dr.E.ÖKSÜZ Ulaştırma Bakanı	 Prof.Dr.H.Y.GÖKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M.OKUYAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
 A.K.TANRIOĞLU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.C.ERKİN Eğitim ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 M.İ.TALAY Kültür Bakanı	 E.MUMCU Turizm Bakanı
 Prof.Dr.M.Ç.ÇAKAN Orman Bakanı	 M.Ç.ERKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-592

847

1 OCAK 1995 - 31 ARALIK 1998 TARİHLERİ ARASINDA
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ'NE YAPILAN İLAÇ PATENTİ
BAŞVURULARININ VE VERİLMESİNE KARAR VERİLEN
PATENTLERİN DAĞILIMI

ÜLKE	BASVURU SAYISI	1999'DA PATENT VERİLMESİNE KARAR VERİLENLER
A.B.D	294	57
ALMANYA	226	35
İSVİÇRE	164	30
İNGİLTERE	92	21
FRANSA	58	21
İSVEÇ	60	18
BELÇİKA	51	14
HOLLANDA	35	4
JAPONYA	34	8
İTALYA	22	5
TÜRKİYE	12	1
İRLANDA	10	2
DANİMARKA	9	3
KANADA	9	2
İSPANYA	8	-
AVUSTURYA	5	1
NORVEÇ	5	2
AVUSTRALYA	4	-
KORE	4	-
İSRAİL	3	2
MACARİSTAN	3	-
HİNDİSTAN	2	-
BERMUDA	1	-
BULGARİSTAN	1	-
GÜNEY AFRIKA	1	-
LİHTEYNŞTAYN	1	-
MADAGASKAR	1	-
MONAKO	1	-
PORTEKİZ	2	1
TOPLAM	1118	227

